

HORTOBÁGY.

Debreczeni hetilap,

a szünügyelet, gazdasági egyesület, zenede- és dalárnyegylet, kertészeti egylet, takarékpénztár és több helybeli társulat közlönye.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Hirdetések díja:

Ötásos heti-sorért egy-szeri hirdetésnél 3 kr. Harom-szorosnál 4 kr. Többszörinél vagy nagy terjedelmű hirdetéseknel ártékszámítás.

Külföldi hirdetmények el-fogad: **Bécsben:** Brauner J. G., Wachter, Oppelk A., Has-sensstein és Vogler. **Berlinben:** Goldberger A. T. **M. Frankfurban:** Mollen Otto; Jäger. **Hamburgban:** Hassenstein és Vogler. **Köpenhágában:** Schlegel és Tör-sa; **Párisban:** Havas ügy-nöksége.

Felolós szerkesztő: **SÁRVÁRY ELEK.**

Főmunkatárs: **SZANA TAMÁS.**

Kiadó-tulajdonos: **A DEBRECZENI SZÜNÜGYELET.**

Debreczeni országos gazdasági és erdőszeti fensőbb tanintézet.

A Debreczen szabad királyi város területén megnyitandó országos gazdasági és erdőszeti fensőbb tanintézetnek és ezzel egybekötendő földműves-iskolának alólított igazgatója — miután az e részben legfőbb helyen megállapított hivatalos esküt a magyar királyi földmívelés, ipar és kereskedelmi miniszter 6 kegyelmességének kezeibe letette s az épen tisztelt magas miniszterium által a folyó év és hónap 6-án s 1341. szám alatt kiadott fensőbb rendelet meghagyásának alapján, a kezdőben megnevezett intézetek belsejvezeték és hovatöbbségi elölbelméltségre vonatkozó hivatalos intézkedéseket a mai napon már meg is kezdette volna — illő tisztelettel értesíti mindazokat, kik e tárgyat illetőleg véle nemlalan részletebb szövegi érintkezésre óhajtanak tenni magukat: miképen ideig-lenesen az „arany biká”-hoz címzett szálvölának helyiségei-ben elrendezett szállásán, bármely napon délutáni 2 óráról 5-ig, mindenkinek a legteljesebb készséggel megadanija az igénybe veendő felvilágosításokat.

Kelt Debreczenben az 1867. évi május hónap 23. napján.

Papi Balogh Péter,

mint a debreczeni országos gazdasági és erdőszeti fensőbb tanintézetnek és ezzel egybekötött föld-műves-iskolának igazgatója.

A szeszgyártás nemzetgazdasági szempontból és Debreczen érdekölég.

Most, midőn alkotmányos életünk helyreálltával minden irányban fokozott buzgalmat s tevékenységet látunk hazánk el-maradott anyagi jólétét a gyárpar utján is fejleszteni, és virág-zóvá tenni, nem lesz érdekünkül való a szesznek gyári előállít-ását egy nemzetgazdasági szempontból, mint közelebb érde-kölég Debreczen helyi viszonyaival is összefüggésben gondolko-zásunk tárgyává tenni.

Miután a szesz igen kiterjedt, különböző felhasználatásá-nál fogva ma már sehol nem nélkülözhető és egyébbel pótolható közhasznú anyag, nagyban, mint gyári- és kereskedelmi cikkek leginkább burgonyából, rozsból, tengeriből, árpából (újabb idő-ben pedig kölesből — és répatól is) állítatik elő, emelől fogva gyártása sorosan véve földmívelés és marhatenyésztő hazánkra még pedig kizárólag mezei gazdaságra utasított fölmlánkra és így Debreczenre felelt fontos. Mert ez a földmívelésből nyert lisztes magoknak több irányban s így bizonyosabb és haszno-sabb értékesítést előmozdítja.

A szeszfogyasztás hazánkban és az osztrák örökös tarto-mányokban nagymennyiségű; de még azután is, ha e szűbséglet öntermelet utján fedezve leend, fenmarad még a nem kiválóg földmívelés és így saját termelésüknél több szesz fogyasztó kül-országokba a biztos kivitel, mely nemzeti közvagyonosodásunkra az agio esetébeni érczépérték behozatalának előnyén kívül még mily kedvező hatással van, fejtegetni föllesleges.

Nem lehet állítani, hogy a szeszgyártás hazánkban a két utolsó évtizedben oly előmenetelt tett volna, mint minőt ennek természetes alapja, a földmívelés terjeszkedése s fejlődése meg-engedett és kívánt volna; de ennek okát egyedül s kizárólag a bécsi miniszterium czélserűitlen, nagy részben méltánytalan — továbbá igazságtalan és általában véve alkalmazásában boszontó s farszót jövedelmi-adó patenseiben kell keresnünk. — Hozs-asz ideig nem a gyártás alá vett nyers anyag, vagy pedig a tiszta készítmény mennyisége vétetett adó-kiszámítási alapul, — mi észszerű lett volna — de a már gyártásban levő anyag épen közép és így eredményére még igen bizonytalan stadiumban rovatott meg. Tagadhatlan, hogy újabb időben a tiszta ter-melvény mennyiségét ellenőrző gépek alkalmazása által teteme-sen könnyítve lett a gyártók részére ezen adozási mód, — ha-nem ezen gép sem levén tökéletesen megbízható, fenmaradt még az előbbi adozási módnál is előjött azon hátrány, hogy még a becslétes jelleménél fogva csalni nem tudó őszinte gyár-ros alig tudott némi kis haszonnal mozogni, addig azon száma tulnyomók, kikhez a csalás és titkolás hozzáfért, aránytalanul nagyobb, mondhatalmi tetemes haszonnal dolgozván, öcsöbőben árusítható cikkekkel a solid gyártókat minden föbb eladó pi-aczról leszorították.

Az itt felsorolt nehézségek voltak a szeszgyártás eddigi pangásának fő okai; mit a többi közt az is világosan bizonyít, hogy a szintén agricolaris viszonyainkra alapított, de a fogyaszt-ás adótl megkímélve maradt malom-ipar, hazánkban egy évtü-zel alatt nem gyantított s hámulandó kiterjedést nyert és ör-vendetesen virágzik.

A szeszgyártás kiterjedhetése is ma már kedvezőbb időpont állott be, mert bár a fogyasztási-adó nem töröltetett el, de mégis annak kivétele az illető gyár gépeinek termelési ké-pessége tekintetbe vételével kölcsönös alkuegyezés útján, tör-ténvén, inkább méltányos és igazságos, minden gyárosra egy-formán kiható, egyszerűsind az adó kezelő organumok ki-hágásai és boszontásaitól teljesen ment.

Bizást remélhetünk most már az is, hogy a magyar mi-niszterium egy a fenálló rendszabályok tökéletesítésén, mint a netán aránytalanul elosztott adóterhek könnyítésén a hazai gyárpar felvirágzóztatására czéljából teljes jóakarattal sér-nyen munkálodni fog, előre lehet jősolnunk, miszerint hazánk-ban a szeszgyártás is fokozott gyorsasággal haladni és gazdá-szati alapviszonyainknak megfelelő mérvben kiterjeszkedni fog.

Megmgyarazhatatlan marad az, hogy Debreczen területén (más alföldi városokkal ellentétben) mindégy szeszgyár ninc-sen; holott sikeres tenálhatásához semmi szükségés körül-mény nem hiányzik, — ellenkezőleg azok bőven és kedvezölég feltaláltak. A debreczeni kereskedelmi és iparkamara 717 mértföld területen 1865-ben összesen 181 szeszgyár állott, melyek közül dolgozott 152, levegő volt 2, — szünetelt pedig 27. — Biharmegyében 35 szeszgyár levén, dolgozott 34, — ezek közül Nagyváradon 17, — Szabolcsmegyében helyezett 59 gyár közül dolgozott 52, továbbá Szatmár, Békés, Arad-megyékben, Kraszna-, Középszlóknokmegyék, Kővárvidék és Zarándmegye területén létező összesen 87 gyár közül dolgo-zott 66.

Ezen gyárak következő lisztes terményekből gyártottak:

	Szabolcsm.	Szatmár.	Biharm.	Nagyvárad.	Arad.	Arad.	Békés.	Békés.
Burgonyából	28	10	2	—	—	—	—	40
Tengeriből	—	8	5	17	2	6	—	41
Rozsból	1	—	—	—	—	—	1	5
„ és burgonyából	12	—	—	—	—	—	—	12
„ és tengeriből	6	1	5	—	5	—	—	28
Vegyes anyagokból*)	5	3	2	—	9	—	—	21
Összesen:	52	22	17	17	16	6	19	3=152

A heti piaczczal és közlekedési eszközökkel ellátott na-gyobb községekben levő gyárak majdnem folytonosan, a vidéke-ken levők pedig koronként dolgoztak.

Ebből látjuk, hogy Debreczennek kiválóglag mezőgaz-dsági területén, ezen a szeszgyártáshoz szükségesli lisztes nyers-anyagoknak majdnem mindenike bő — és jöminőségben ter-meltek; ezenfelül gabona helyettesítési (az állathizlalást, mint a szeszgyártás mellékágát érdeklölég), marhavására tekintelvé-sek; a folyó árak aránylag véve kedvezőben olcsók; még érez-hető is, hogy a behozatal (ha több fogyasztás állna elő) sokkal tetemesebb, emelől fogva egy szeszgyár viszonyaira annál bizto-sabb s kedvezőbb lenne. — A helybeli répa-czorgógyár sem kevés munkaanyagot tudna jutatosan szolgáltatni egy szesz-gyár részére, mert például: mellék-productumát a szörpöt (melasse) 1865-ben helyben mászínként 80 krajczárért sem bír-ván értékesíteni és saját ivagony szarvasmarhával mind elfo-gyaszatni, — kényszerítve volt azt, mint trágyát szántóföldre kihordatni.

Tehát bátran és józan számítással lehet ajánlani De b r e - c z e n város közönségének ipara emelése és anyagi ga-rapodása czéljából egy szeszgyár felállítását, mert ennek alapfeltételei földmívelési viszonyainval szoros összefüggés-ben vannak; ellenben minden más helyi körülményeitol távo-labb eső gyárpar kevésbé lehetne életrevaló és jövedelmező.

Egy a technikai tudomány mai színvonalának követel-ményei szerinti helyes moorban felállítandó nagyobbserű nyers-szesz-gyárnak egyik kisebb osztályában a szeszfonomát is eszközölhető volna; miután ez bezonyult szép haszonnal jár. Így készítmény egy ifjú háló vállalat 10—12 akós horókban nem csak Triestbe de Newyorkba is nagymennyiségben expor-táltván, ez által a horó-gyár-ipart is hathatósan előmozdítja.

Találkozhatnánk még ma is oly halvtelvényességű kik alábbi szempontokból névben meg a hazai ipar anyagi- és nemzetgazdasági céljait, hánldok talán azt mondani, hogy, mivel az olcsó szesznek mértéktelen élvezete a művelélen népotzályt testileg sanyítja és szellemileg demoralizálja, azért az mérég, készítése pedig kártéve. De az ilyen el-lenvetések helytelenségét közölös hasonlatok utján lehet megczafolni. Például: az éles kős veszedelmes tárgy, mert éretlen gyermekek, ügyetlen és rozszakaratu emberek, akvará és akaratanul sokszor halálosan is sértenek vele mást,

*) U. m. vegyesen tengeri, roz, árpa, szőlőtörköly, és különféle gyümölcsök.

TÁRCZA.

A budai honvédsírok felett

1867. május 21*)

Irta: **B. Pongráts Emil.**

„Csatájok nem volt pártcsata

S ábrándos képelet!

.....

Csatájok a védelmezett

Népjok csatája volt,

Melyet szent esku, szent kótes

Ellen szarnok típot.” (Bajza.)

Szent önnepet ül a halottak oiszága!
Unnepet az édes, hálás kegyelnek
— Szében mosolyg az ég! madár és a szellő
Dalt és forró imát velünk együtt zengnek!

Együtt zengünk imát szent hősök sírjánál
Kik három századnak törték újját szét,
Fegyvert kovácsolva a rozsdás békéből
Vitézül hulltak el a szent szabadsáért

— Honban szolga volt e nép és hontalan
Ember szótlan, néma, mint hitvány kódarab,
Mert, ki úgy beszélt, mint ézezi megtanult:
Elvérezett, elhullt a hőhőrből alatt.

A sir már megásva volt melyen számunkra,
Oh! de a nemzet új életre ébredett

*) Szavallatolt a budai temetőben, Budavár hősai ostromának em-léknépű és a budai szinkórban.

Visszalépet még a sötét sir szeléről:
Hogy karja kivívjon újabb, szűb életet.

A szent népjok és az ádáz bünyös önkény
Kelt egymással végső küzdelem, csatára.
Ugy lépett fel a nép, mint boszú cherub,
Mint a puszták felingerült oroszlánya.

Kárpát bérceitől le az Adriáig
Lelkesítve zengett mérész harezé-ének.
Villogott a szablya. Hullott a szolgáraj,
S futásban kerestet hitvány menedéket.

Lelkesülés heve a honi szívében!
— A büszke jelszó volt: csak előre bátran,
Összetem, törni az átkos rabigát!
És egy isten lakott mindenik karjában.

De az ármyja újra fölemelt fejét
Szabadság kezéből durván kiragadta
Árulat a fegyvert, s bőszieltlen rohanó rák
Idegen zsoldosok százszernyi rajja

Ettik a szolgaság sürgeszett kenyereit
Csikorgott a rabláncz újra kezinken!
Oh! de jobban vértet a béké, mely ott ült
A gondolon, a szíven, telkeinken!

— Itt áll körülöttem hō imát rebegve
Megmaradt hős része a hős, szent seregnek!
A többi a sírban, — oh! vagy nagyobb kinban!
— „Hazátlan bnydosók, földönfutók tettek!”

Föl, az égig tört fel, az isten trónjájig
A székeltet nemzet haladjajására.
És vele együtt sirt sok öreki martyrt,
Kiknek zsoldos s bakó czerepi sirtása.

A vértanuk szavát meghallgatta isten,
S közénk küldé újra szellemeket, áldva.
Támaszszák fel a holt reményt kebleinkben,
Derüljön ránk újra szebb nap hasadása.

Felderült a szebb nap, — áldjuk vértanunk!
Szabadabb lesz újra szívünk dobbanása!
Nincsen már szájkosár ember nyakán többé!
Szabad ajkunk szendül a szabad szőlásra!

Oh! koszoruzunk meg e drága hantokat!
Legyén áldva közünk a hősök emléke,
Kiknek dicső nevet örök lángbúttelnek
Történet műszája irta be könyvébe!

E drága hantokról tjepteket virágot,
S kebleteken mint szent talizmant hordjatok!
Lelketeket, — óvja meg ez a hazának —
Melyet sokan hitvány rongyokint árulnak!

Ne akarjunk ülni torok a romok felett!
A maradt romokból teremtünk életet!
„Nehogy teljesüljön ezredéves átkunk:
Hogy önkéznük ássa végső pusztulásunk!

Itlő szeme egy ezredévek néz ránk
Öseink szent lelke, s szava közünk szálla:
„Jogaidat őrizd, hō maradj magadok!”
Oh! rebegjük el a szent „áment” reja!

Kiszörtam érted

Kiszörtam érted szíven minden kincsét
A szép ifjuság szép emlékeit:
Hogy hō szerelmed sugarni hintétek
Lelkembe a fényt, hol nincs béke, hit.

vagy magokat; és így ezen közszükségű eszköz minél inkább eltávolítandó. Így a közkézen forgó — és könnyen kapható dörzsgyufa, melylyel oly sok mérgezés történik és tűzveszély idéződik elő, a használatától és készítésétől eltiltandó. Ezzel hasonlóan sok közhasznú, jótékony, más, különben ártatlan cikknek ferde, vagy túlzott használata, különösen az értelmetlen s miveletlen részére az emberiségnek ártalom és méregültség szolgálna, — de hogy ilyen ne legyen, ezt csakis a nevelés, haladás és felvilágosodás útján érheti el.

Az elmondottak után ismételtén ajánlható egy megfelelő tökével ellátott nagyobb szeszgyár felállítását Debreczenben, még pedig a gyáripar terén különböző irányban most annyira sikeres társulási uton, és nem csálódunk, ha kimondjuk, miszerint egy czélszerűen épített, kellő tökével bíró, szakértelemmel és becületességgel vezetett, nemkülönbön szorosan és lelkiismeretesen felügyelt, részvényes szeszgyárivalalatt — eltekintve közhasznúságtól, — Debreczenben igen jól kiérkezne magát. Szepessy Gusztáv.

A debreczeni tornaegylet alapszabályai.

I. RÉSZ.

Cél:

1. §. Az egylet célja az általános egészség fenntartására, az erő és ügyesség fejlesztésére s a test edzésére szolgáló szabatosan meghatározott rendszeres testmozgásoknak, azaz, a tornáznak gyakorlása és előmozdítása.

Eszközök:

2. §. Az egylet, czéljainak elérése végett:
a) Alkalmatos tornahelyiség felállításáról gondoskodik, melyben a művezető felügyelete mellett, több képsített előtanús vezetés alatt a gyakorlatok tartatnak.
b) Torna-ünnepélyeket és kirándulásokat rendez.

Jövedelem:

3. §. Az egylet jövedelmét képezik:
a) A beirattási díjak,
b) A havonkénti és évenkénti járulékok, melyek előre fizetendők.

A beirattási díj mind a pártoló, mind a működő tagokra nézve egy forintba, a pártoló tagok évi járuléka három forintban, a működő tagok havi díja pedig ötven krajczárban állapítatik meg.
c) Az egylet tagjainak, vagy ügybarátoknak netalán önkéntes adakozásai és hagyományai.

Czim:

4. §. Az egylet czime: „*Debreczeni tornaegylet.*”

Székhely:

5. §. Az egylet székhelye: Debreczen.

Nyelv:

6. §. Hivatalos nyelve a magyar.

Pecset:

7. §. Az egylet pecsétje tölgy-koszorút mutat az alapítási évvel és „Debreczeni tornaegylet” körülíráttal.

Vagyon:

8. §. Az egylet vagyonát képezik: az elősorolt jövedelmekből — a költségek levonása után fennmaradó összeg.

II. RÉSZ.

Tagok:

9. §. Az egylet áll: működő, pártoló és tiszteltetbi tagokból.
Tag lehet minden feddhetetlen egyén, ki legalább 18 éves. Tiszteltetbi tagokul választatnak, kik a tornászattal körül általában, vagy különösen a debreczeni tornaegylet irányában, érdemeket szereztek. Ezek az egyleti terhek alól felmentve és viszont nincs részük az egylet igazgatásában és vagyonában s jelesen szavazási és választási joggal a közgyűlésen nem bírnak.

10. §. Az egyletbe lépni kívánók ebbeli szándékukat személyesen, vagy írásba jelentik az egylet jegyzőjének, vagy a művezetőnek, kik nevét a legközelebbi választmányi ülésnek határozottan elölterjesztik.
A választmány elutasító határozata ellen az illető a közgyűléshez felelbeztethet.

Most pusztá e szív, mint kirablott oltár,
S ha rá szerelmed nem vet egy sugárt:
Tátongó örvényt rá sötét pokol tár...
— Ismered azt a bús morgású árt?

Fájó gyötrelmek árja az — de annyi
Egy kis világot elboritna tán.
Szilaj rohammal át fog az rohanni
Egy ifju élet dust virulatán.

— Amit föld rám mért és amit rám mért ég
Ám jöjön el bár mind egymás után.
Mi a közönynek fölpatantja kérgét,
Édes gyönyörrel csak te nézd csupán!

Én istenem, de milyen balga szó ez —
Hogy is mondhatnám róla ilyet én?
Egyetlenem büntess meg érte... jó lesz!
Hogy szived ilyen szóval illetem.

Neked szived van, melybe ég lehelé
Szerelme lángját — és ez oly parázs.
Ajkad zenéje üde, gyöngye szelíd,
Fájó szívreke enyhítő varázs.

Én angyalom, kit égnek kegyelnek,
Oh jer, sugárfényt hintve szeretszét;
Az elszórt kincsek romjain szerelmed
Sugárból egy új világ teremhet,
Örömeim gazdag és gyönyörűbe szép.

Komáromi Kálmán.

Tanítványok:

11. §. A torna-helyiségekben való tanítás végett, 6 éven túli gyermekek is felvétetnek a művezető által díjazás mellett.

Tagok jogai:

12. §. Minden tagnak joga van mindazon előnyt élvezni, melyeket az egylet nyújt; nevezetesen a tornagyakorlatokban és társas multságokban a rendszabályok értelmében résztvenni, a közgyűlésen megjelenni, tanácskozni, szavazni, választani és választatni. — Tiszviselővé, választmányi taggá és választott bíróvá azonban csak az választható, ki a törvények szerint önálló, rendszeres Debreczenben lakos és a közgyűlést megelőző három hónapban át az egyletnek rendes tagja volt.

A tagok kötelezettségei:

13. §. Minden tag tartozik:
a) Az egyleti alapszabályokat és rendszabályokat megtartani, mire magát felvételekor aláírása által kötelezi.
b) A megállapított belváti díjat a felvételi jegy átvételekor azonnal, valamint a működő tagok havi járulékat havonként előre, a pártoló tagok pedig az egész évi járulékat április 10-dikéig pontosan beizetni.

Az egyleti tagság megszűnése:

14. §. Az egyleti tagság megszűnik:
1) Önkéntes kilépés által, egy havi felmondás és a belváti jegy visszaadása mellett, az egylet irányában vállalt kötelezettségek teljesítése után.
2) Kitalálás által. Ez a választmány által határozatik el: a) Ha valamely egyleti tag járulékat a választmány kétszeri megintése dacára nem benn fizette.
b) Az egyleti alapszabályok ellen való nagyobb vagy ismételt kihágások miatt.
c) Ha a tag büntétt miatt elítélte.
Ilyenmül határozat érvényességére azonban kívánatik, hogy a választmány összes tagjainak kétharmada a kitalálás szavazzon. E határozat indokai a kitaláló saját kívánataira vele irván közlendők, fennhagyván neki a közgyűléshez való felelbeztés.

III. RÉSZ.

Ügyvitel:

15. §. Az egyleti ügyek vezetnek:
a) A közgyűlés és
b) Az igazgató választmány által, melyeket hat tiszviselő u. m. 1) elnök, 2) alelnök, 3) elnök, 4) pénztárnok, 5) számtárnok (inkább művezető), 6) orvos, továbbá 12 választmányi tag és 6 póttag képez.

Az egyleti év a naptári évvel kezdődik és végződik.

Közgyűlés:

16. §. A közgyűlések, melyek mindenkor az egylet székhelyén tartatnak, a tanácskozási tárgyak sorozatával együtt legalább 8 nappal előbb a helybeli „Hortobágy” című lapban s az egyleti helyiségben függő táblán kihirdetendők. Ezen sorozat, valamint a gyűlés helye, napja s órája az illető hatóságoknak, mely a kormány felügyeleti jogát az egylet felett gyakorolja, jó-eleve bejelentendők. Minden év első havában rendes közgyűlést tartatik.

A választmányának szabadságában áll rendkívüli közgyűlést is egybeihívni, mit köteles megtenni, ha azt 30 egyleti tag, az indokok felsorolása mellett, írásban kíván.

17. §. A közgyűlést határozatokat, melyek a jelen nem lévők és nem szavazók irányában is kötelezők, általános szótöbbséggel hoztatnak. Ervényességükre az egyleti tagok egy negyedrésznél jelenléte szükséges, ha pedig első ízben a tagok kelte számában össze nem jönnek, akkor 30 nap alatt újabb közgyűlést hívatik egybe, melyen a jelen lévő egyleti tagok, számukra való tekintet nélkül, határozatképesek.

18. §. A rendes közgyűlés hatáskörébe tartozik:
1) A tiszviselőket és választmányt választani. A tiszviselők egy évre, a választmányi tagok két évre tiszviselők szavazattal, az elnök és alelnök általános, a többi tiszviselő és választmányi tagok pedig viszonylagos szótöbbséggel választatnak.
2) A tiszteltetbi tagok megválasztása tükös szavazattal.
3) A művezetőnek felállítására tükös szavazattal általános szótöbbséggel és fizetésének meghatározása.
4) Egy háromtagú bizottság felállítására, mely a lefolyt évi számadásokat megvizsgálja s arról a legközelebbi közgyűlésnek jelentést tesz, mely a talált eredmény feletti intézkedések és a pénztárnok részére a felmentvényt kibocsátja.

Ezen bizottság tagjai viszonylagos szótöbbséggel azon ren-

des tagok sorából választatnak, kik a lefolyt évben sem tiszviselők, sem választmányi tagok nem voltak.

5) Az évi jelentés meghallgatása és a jövő évi költségvetés megállapítása.

6) Az alapszabályoknak felsőbb jóváhagyással való megváltoztatása, amire a jelenlévő tagok két harmadának beleegyezése szükséges.

7) Az egyleti tagok járulékaiknak a körülmenyekhez mért időszentit megállapítása.

8) A választmány, vagy egyes egyleti tagok indítványai felveti határozat.

9) Az egylet feloszlatásának tárgyalása, aminek elhatározására azonban szükséges, hogy az egyleti tagok háromnegyedrészre jelen legyenek és ezeknek kétharmadára a feloszlatás mellett szavazzon. Ha a tagok háromnegyedrészre nem jönnek össze, ez esetben új közgyűlést hívatik egybe, mely legalább héttel előbb, annak különös kiemelésével hármaték ki, hogy az egylet feloszlatása a megjelendő tagok számára való tekintet nélkül fog tárgyalatni és végleg eldönteni.

A rendkívüli közgyűlés ugyanazon hatáskörrel bír, melylyel a rendes, kivéve az ezen §. 1. és 3. pontjában felsorolt választásokat és az alapszabályok megváltoztatását.

A közgyűlés jegyzőkönyvét az elnök s egy a közgyűlésből közfelkialtással kiküldött háromtagú bizottság, aláírásokkal hitelesítik.

(Vége kov.)

Hogy áll a világ?

(S.) A képviselőház 9 osztálya megalakult. Ez osztályok megalakulásánál elnökök és jegyzők lettek: Első osztályban elnök: Csengerly Antal; jegyző: Bujanovics Sándor; II. oszt. elnök: Rónay János; jegyző: Gajdóczy Salmón; III. oszt. elnök: Lónyay Gábor; jegyző: Kudlits István; IV. oszt. elnök: Madocsányi Pál; jegyző: Kerkápoli Károly; V. oszt. elnök: Bethlen János gr.; jegyző: Szirmai Géza; VI. oszt. elnök: Juszt József; jegyző: Zichy Antal; VII. oszt. elnök: Zsedényi Ede; jegyző: Szász Károly; VIII. oszt. elnök: Trefft Agoston; jegyző: Horváth Lajos; IV. oszt. elnök: Bónis Sámuel; jegyző: Kacsókvics Ignác.

A képviselőház első alelnökévé szavazattöbbséggel Somasi Pál, másodalelnökévé Dózsa Elek, és jegyzőül Horváth Lajos választották meg.

A miniszterialis törvényjavaslatokat a képviselőház f. hó 17-diki ülésében terjeszté elő gr. Andrássy Gyula miniszterelnök, a többi közt a közgyűmi munkálatok s a 48-diki törvények megváltoztatása iránti javaslatot, ebben a nádori, nemzetiségi czikkék felfüggesztését, a negyedik törvények hatodik szakaszának oly módosítást, hogy a budget megállapítása csak egy évre terjedjen, a képviselőház ennek megszavazása előtt is fölhasználható, de még azon évben, kellő tárgyalhatásra összehívandó.

A kilenced osztály bevége tárgyalásait s a kilenced osztályból alakult központi bizottság is végig ment a kormányi törvényjavaslatokon.

Az ellenzéki nézetek csupán a IX. osztályból juttotak érvényre s azok módosítványi alakban, a IX-diki osztály által választott előadó Ráday László gróf által terjesztettek elő a központi bizottságban; ahol azonban nem vértettek figyelembe a többség által, mely csakúgy irályi agitációkkal a miniszteri törvényjavaslatokat úgy fogadta el, ahogy azok fogalmazva vannak. E törvényjavaslatokat lapunk közelebbi számban adjuk.

Luxemburgi irják az „A. Allg. Ztg.”-nak, hogy ott, midőn a luxemburgi kérdés lenyegelt alakot kezdett ölteni az orosz- és porosz kormány részére tetemes gámba-vásárlások történtek, melynek fogva a buza és zab ára roppant magas fokra hízott. Most minthán az ügy békés fordulatot vett, a londoni konferencia sajelelvél azt várta, hogy a vásárlások is megszüntetnek, mi azonban a politikai helyzet jellemzésére legyen mondva — épen nem történt meg. A porosz ügyvezők, kik Krakau-, Biala- és Tarnoban a berlini kormány részére gámbát vásároltak, a londoni értekezlet eredménye hirülvétele után azonnal szingyröztök fönökébe, hogy folytassák-e vásárlásaikat vagy nem? Mire a válasz az volt, hogy megkezdte azt alkutéseiket hajtásá végre és a már megvásárolt gámbanemléket szállítsák Poroszországba.

Az orosz ügyvezők, kik Galicziában nagymennyiségű zabot szedtek már eddig is össze, hasonlókéül folytatják vásárlásaikat.

A londoni konferencia még alig mult el, másris egy másik értekezlet összehívását rebesgetik, keleti ügyek elintézésére. Omer pasa — mint hírlik — végső erőfeszítést készül tenni a

desen minden évben Szilényi Barnabás ur házánál összegyűlvé szokott tölteni, még a boldogult asszony életében is, de meg azóta is mindig; csak az idén fenyegőztött vesztly, hogy az összejövetel nem lesz bizonyos, mert Barnabás ur kapuja még az ünnep előtti nap reggelén zárva állott, látszólag semmi előkészület nem történt s Barnabás ur maga is úgy nyilatkozta, hogy nem tudja, itthon tölti-e az ünnepeket. Midenki tudta, de legalább Keresztgyhy Miklós öcsénk (a compassosorok csak így neveztek a faluban), hogy e bizonytalanságnak Salla kisasszony volt az oka.

Mert Sarolta kisasszony egy idő óta nagyon megszerette a fővárost. Mióta a növeledől kikérült s a világ, mely eddig csak a zárda szik ablakain keresztül, vagy legfeljebb társnőivel való sétá közben, melyet rövid kék-pettyes ruhában szigorú melegelelete alatt tett, feltárult előtte, egészen „belebolondult”. (Bocsánat, a derék compassosorok kifejezésével élünk.) Még tavaly csak ellenmondás nélkül hajazott karácsonra, ámbár már akkor is „kiritt” minden mozdulattól, szabától, hogy a fővárosi finom körökbbe van „bolondulva”; de az idén még az is bizonytalan lett, hogy ki jó-e. Még Barnabás ur sem volt felele teljesen meggyőződve, ámbár mondta azt is, hogy majd igyekezzin fog rávenni; de Salla kisasszony ma a tél elején kezdett manuevirozni, hogy az idei karácson tálán jó volna a fővárosban tölteni, így az öveg ur tudta, hogy nehéz harcolt kell vívnia s az eredmény iránt nem volt biztos. Hanem sikerült! Ugyan minden erejét össze kellett szednie, minden rábeszélési tehetségét elővennie, de sikerült. Sarolta hazajött.

A Tóni tante, akinél a városban Salla lakott, gyengélkedésével menté magát, hogy nem mehet ki a „kedves” falura; hanem helyettesíté ajánlott maga helyett. Szentey Kázmér ügyvéd urat, aki Pesten is Tóni tantéval akarta a karácson tölteni; jó volna meghíni. Jó tehát, vigye a nagyot! Szentey Kázmér ur megívottat. Szentey Kázmér ur igen árta szerencsétlen, nagy kosztvetel fogadta a meghívást, legalább külsőleg, az érdekes vidéken, tanulmányozhatja a falusi életet, mely iránt nem sok tapasztalást szerzett még maigának. Valódi boldogság lesz Szentey Kázmér urra nézve. Sarolta ezután sokkal könnyebben állt rá a kimenetelre, mint Barnabás ur egy perczig sem gon-

M a t y i.

Beszély.

Ira Major Béla.

(Folytatás.)

A lovagló ifju a nyeregben olyan positurába vágta magát, mintha salonban állana, ahol bemutatás történik. A csinos kis barna bajusz is észrevette, hogy róla van szó; egyikéssé jobban előlt.

— Szentey Kázmér ur és Keresztgyhy Miklós öcsém! — mondá Babi bácsi befejezőg.

A lovagló ifju meghajtá magát és örült a szerencsének; a csinos kis barna bajusz is meghajtá magát és örült a szerencsének.

A faluba értek és nemokára a Babi bácsi kapuja elé, mely feltárult s aztán tárva is maradt.

— Nem maradsz nálunk? — kérdé Babi bácsi a lovagló ifjutól.

— Majd estére hajjövök! — felelt ez.

Azzal a hintó elhajtott az udvarra, az ifju pedig szépen lépésben, kitűzreszedt löva nyakát vergetve, haladt végig a falu tekervényes szik futorgánján, a túlsó végre, ahol egy ódon urasági alház udvarára fordult be, ott leszállt a lórl, kérdéseket és rendeleleteket intézett holmi eszedékekhez, aztán bentet a házba.

— Megjötték Szilényiek? — kérdé a jó öreg tekintetes asszony, kedves fiától.

— Meg! — felelt ez.

— A kis Salla is?

— Az is. Egy vendég is jött velök, valami pesti fiatal ember. Meg Luiz néni.

— Oda megyünk estére?

— Ha mamának úgy tetszik!

A mamának körülbelül minden úgy tetszett, mint kedves fiának. Így tehát odamentek estére, mely este nem volt kevesebb, mint a karácsoni ünnep előestéje, kegyeletes családias ünnepély alkalmát, melyet a kis falu kevés közbirtokossága ren-

haszerte ismeretes, amint erről többi közt Debreczen város és ref. gyülekezete és e mi ref. egyház gyülekezetünk is fájvas bizonygat tesznek. Alig két éve, hogy nagybörszerű építkezéseinkkel túlterhelt egyházunk egyszerű kérelemmel fordult hozzá a 6 ózon órában ezer azaz 1000 o. é. forintot készpénzben ajándékozott egyházunknak. — Számos egyesek élvezik itten az ó nemesszívű jótékonyágát — szegények, ügyefogyottak, — az ó ritka hű emberbarát edes rokonszennel seregült körül a vendégek nagyai és kicsinyei, — vágytak közelbe jutni annak, ki amilyen nagy jótetteiben, oly szerény és igénytelen a társaságban. Lelkes áldomás-poharak emeltek érette, melyek után felriadó lelkes hangos éljenek a másfélezer ölnyi távol-ságban levő város lakói által is meghallattak viszhangoztattak.

Sok érdemű hazánkba ezennel is hű volt magához. Több jótéteménye között ugyanis kérészködvén alólírottól a mult év őszén itten dühöngött irtoztos jellemű koleráról s annak áldozatairól s miután értesült közelébb, mikint a jó ivóvíz hiányában már hatóságilag is meghagyottot e városnak, hogy a piac közepén egy árteki kút állíttson, hogy itten 1831., 1849., 1855. és 1866. években borzasztó mérvben pusztított az epe-mérg; kérdésén, miben áll ezen készitendő kút ügye? — s megtudván, mikint önkéntes adakozás útján eddigelé még alig kétszáz azaz 200 o. é. forint gyűjtettet be, elökérván az aláírási ívet, négy száz azaz 400 o. é. forintot írt alá; s ennek folytán ma vagy holnap meg fog kötetni be, elökérván a kútmeztérrel. Adjon a szeretet istene a hazánknak, a vallásnak ily buzgó jótétemény s áldozatainak hasznát láttassa meg a maradékokon és az ó maradékain!

Posta József s. k., ref. lelkész.

Irodalom.

** Kik a német összes műremekek olcsó kiadását megszereznik obajtják, tudatják, hogy azt helybeli buzgó könyvkereskedő ifj. Csáthy Károlynál 2 talléron (24 kötet) megszerezhetik; minden 8—14 nap egyegy kötet jelen meg. Eddigelé már 7 füzet került ki a sajtó alól. Címe: „National-Bibliothek Sammler Deutschen Klassiker.

Hibaigazítás. Lapunk utóbbi számban megjelent költemény 3-dik versszakának 3-dik sorában a „bus” szó után a „vagyok” ige kimaradt.

MIENNEBEND a tiszaivideki vaspályán, 1867. április 1-16i kezdve, továbbí roendelésig.

Table with multiple columns showing train schedules for various routes including Bécs, Pest, Szabolcs, and others. Columns include destination, departure times, and train types.

Ismételt föl hívás az Aradon 1867-dik évi augusztus 11-dikén tartandó országos dalárünnepély érdekében.

Az országos dalárünnepélyt rendező bizottmány tapasztalván, hogy részint a jelentkezési határidő rövidsége miatt, részint mivel a tavalyi jelentkezett egyletek nem tarták talán szükségesnek jövetelüket újra bejelenteni, f. é. ápril utólagig csak 15 egylet ígérte a dalárünnepélyen leendő részvétét, nehogy a dalárünnepély megatartatása a jelentkezési idő elégtelensége miatt valójuk lehetetlenné, szükségesnek találta a jelentkezési határidőt f. é. május végéig meghosszabbítani s egyuttal ismételve fölhitni a t. cz. hazai dal- és zenegyuleteket, hogy miután az ünnepély megatartatása a magas magyar királyi belügyminiszterünknél 9/10 sz. alatt kelt határozatával megengedve s ugy a gözhajókot s vaspályákat az utazási árának felénnyire leszállítása biztosítva, valamint a vendégek elszállásolására nézve a kellő intézkedés megléve van, — sziveskednének azon esetre, ha a dalárünnepélyen résztvenni kívánának, habár tavalyi jelentkezésük, ebbeli elhatározásukat első föl hívásunk értelmében a meghosszabbított jelentkezési határidő alatt alólírott bizottmánnyal melöbb közölni.

Az országos dalárünnepély ügyét utalja a hazai delegáltak pártfogásába s részvétébe ajánlván tisztelettel vagynak. Aradon, 1867. évi május 1-én. Az aradi delegáltak s az ünnepélyt rendező bizottmány nevében T. edeschi János, helyettes elnök. Jankó József, egyleti titkár.

Értesítés.

Az „István” gőzmalomárúzatnál, 800 o. é. frt évi fizetéssel egybekötött számvévi állomás értesésbe hozni, — ennek elnyerhetése végett, a pályázní kiváncok folyó május 31-éig írásban jelentkezhetnek.

Kelt Debreczenben az „István” gőzmalomárúzat választmányának 1867. május 24-dikén tartott üléséből. Komlóssy Imre s. k., elnök. Vincze Viktor s. k., jegyző.

Szerkesztőségi nyilatkozat.

P. J. urnak D-n. Beces tudósításait mindenkor örömmel s köszönettel vesszük. B. J. urnak. Küldeményedet vettük s közelebb adandjuk.

Sorsszüszások.

Buda, május 18-án: 3. SS. 71. 54. 15. Temesvár, május 20-án: 40. 30. 3. 80. 85. Bécs, május 22-én: 68. 39. 90. 66. 82. Linz, május. 18-án: 40. 30. 80. 3. 85.

Terménytar.

Debreczen. Május 21. (Kiesinyben.) Tiszta buza 5 frt 50 kr. kétszeres 4 frt 60 kr. rozs 3 frt 95 kr. árpa 3 frt 05 kr. kukorica 4 frt — kr. zab 2 frt 50 kr. köles — frt — kr. Egy mássa szalonna 30 frt. 50 kr. széna 3 frt 35 kr. szalma 1 frt. 1 frt. 1 frt szalonna 34 kr. disznósóló 18 kr. marhahús 18 kr. só 9 kr. 1 liter disznósóir 46 kr. Gyula. Május 17. — Tiszta buza 6 frt. — kr., kétszeres 5 frt — kr. rozs — frt — kr. árpa 3 frt 10 kr. zab 2 frt 70 kr. tengeri 3 frt 40 kr. köles — frt — kr. 1 mássa szalonna 26 frt. széna 3 frt — kr. 1 font marhahús 14 kr. Nagyvárad. Május. 14. — T. buza 5 frt 26 kr. kétszeres 4 frt 30 kr. rozs 3 frt 83 kr. árpa 2 frt 80 kr. zab 2 frt 3 kr. tengeri 3 frt 60 kr. köles — frt — kr. 1 mássa szalonna 36 frt. széna — frt — kr. 1 font marhahús 17 kr.

Bécsi börze árfolyama.

Table showing exchange rates for various commodities in Buda. Columns include date (Május), and values for items like 5% Metalliques, 5% nemzeti kölcsön, 1860 sors. kölcsön, Hiteltőlzet részvényei, Bankrészvények, Londoni váltók, Ezüst, Arany.

HIRDETMEYEK.

BRZ-KOPORSÓK, kaphatók: Tóth István koporsó-raktárában, Debreczenben 4-96 gr. Degenfeld-ház alatt.

EISENHALTIGER CHINA-SYRUP VON GRIMAULT & CO APOTHEKER, PARIS

Ezen gyógyszer, tiszta kellemes alakjában, egyesíti a gyógyászat kincsének két leghatalmas zsongító anyagait: a vas, mint vértünk alkotrésze, s a china, mint legerősebb készítmény összerállása sikerülvén, az Párisban csakhamar ismeretessé lón s a legjelesebb orvosok, mint: Arnat, Royer, Vrousseau és Pelpeau naponkint a china-syrupot, mint leghatalmas gyógszert rendelik a természetesség ellen s azon esetekben, hol megdöbbent s fogyatkozásnak induló erők ismételi fölélesztéséről a testben, továbbá színtelenség, sápkór, gyomor s emésztési teltség, görvoly stb. esetéről van szó. A china-syrup előmozdítja az étvágyat s emésztést, a havi folyás rendtelenség, erősíti egyáltalában a test alkotrészeit s mint igen határozó, de semmi esetre büntalmozó gyógyszer legjobban ajánlható. Ezen készítmény létezik továbbá még vastartalmu chinaboralakban is. Ár 2 frt o. é.

Magyarországi förtöktár Pesten: Tóth József gyógyszerész úrnál, király-utca 7. sz. Debreczenben Rothschnek és Göllt gyógyszerész uraknál. 4-6

Kiadó-lak. Csapó-utczán 321-dik szám alatt levő házban, az utczára 3 szoba, — mindegyik előszobával ellátva, — az alsó épületben

Hirdetés.

Néhai K e k i István árvaít illett ezeled-utczai 307-dik szám alatti 3 szoba, 1 konyha, kovács-műhely, kamara és istálló-ból álló cserpecs kőház, onddó ház után való földjével 3 évre hasznabérbe adandók, továbbá a nagycserén levő 5 boglyas kaszáló mindegy rajta levő vetésekkel és fátterméssel 3 évre bérbe adandók, a seata természetű örökáron eladó. A tégla-kerti 3 nyilas luczernás 3 évre bérbe adandó, végre a Szepezen 13 1/2 nyilas tanyaföld rajta levő igen jókárban levő épületekkel és egyéb gazdasági eszközökkel s az összes vetéssel együtt, mely áll: 3 veka köles vetés, 3 veka földbe lencse, borsó és rozsvetés, 3 1/2 köbös kétszeres, 5 1/2 köbös tavasz-köbös, 2 köbös zabvetés, 7 1/2 köbös tiszta buza ösz, 7 1/2 köbös tiszta buza tavasz, 2 nyilas tengeri-vetés és egy darab 3 éves luczernás, miert is a bérleti

kívánc értesítetnek, hogy addig is, míg a városi törvényszék e tárgyban intézkedni, az elülírtótnál, mint a fentebbi árva törvényes gyámjánál, Vesei Imre ur házáznál levő kereskedésében előlegesen értekezhetnek. Debreczen 1867. május 24. 1-3 Makó István.

Árverési hirdetés. Sz. kir. Debreczen város törvényszékének telekkönyvi tanácsa által közhírré letetik, miszerint Sz entgyörgyi Elek 2572-dik szám alatti 14,931 aftra becsült háza, 17 hold és 550 ööl háztüni földével, folyó 1867-dik évi június 27-én, szükség esetre július 27-dik napján delutáni 3 órakor a helyszínen tartandó nyilvános árverés útján, bírólóg el fog adatni. — Az árverési feltételek, a teleklivaltal iróadjában megtekinthetnek. — Kelt Debreczenben a városi törvényszék telekkönyvi tanácsának 1867. évi ápril 8-dik napján tartott üléséből. 1-3

Árverési hirdetés. Sz. kir. Debreczen város törvényszékének telekkönyvi tanácsa által közhírré letetik, miszerint Sz entgyörgyi Elek 2572-dik szám alatti 14,931 aftra becsült háza, 17 hold és 550 ööl háztüni földével, folyó 1867-dik évi június 27-én, szükség esetre július 27-dik napján delutáni 3 órakor a helyszínen tartandó nyilvános árverés útján, bírólóg el fog adatni. — Az árverési feltételek, a teleklivaltal iróadjában megtekinthetnek. — Kelt Debreczenben a városi törvényszék telekkönyvi tanácsának 1867. évi ápril 29-én tartott üléséből. 1-3

Table with 2 columns: 'Mázánkní' and 'Darálás 40 kr.'. Rows list various items and their prices, including '129dik ARJEGYZÉK az „István” gőzmalom árúzatnyárol.', 'A. az aradi dalárünnepély...', 'B. ugyazmalomárúzat...', 'C. díra köpörszere...', 'D. díra köpörszere...', 'E. díra köpörszere...', 'F. díra köpörszere...', 'G. díra köpörszere...', 'H. díra köpörszere...', 'I. díra köpörszere...', 'J. díra köpörszere...', 'K. díra köpörszere...', 'L. díra köpörszere...', 'M. díra köpörszere...', 'N. díra köpörszere...', 'O. díra köpörszere...', 'P. díra köpörszere...', 'Q. díra köpörszere...', 'R. díra köpörszere...', 'S. díra köpörszere...', 'T. díra köpörszere...', 'U. díra köpörszere...', 'V. díra köpörszere...', 'W. díra köpörszere...', 'X. díra köpörszere...', 'Y. díra köpörszere...', 'Z. díra köpörszere...'.

Árverési hirdetés.

Sz. kir. Debreczen városi törvényszékének telekkönyvi tanácsa által közhírré letetik, hogy Sz a b ö Mihálynak nevelő-közös, 900 aftra becsült 2356. sor szám alatti házuk 3 hold és 600 ööl háztüni földével, folyó 1867-dik évi június 18-dik szükség esetre július 18-dik napján delutáni 3 órakor, a helyszínen tartandó nyilvános árverés útján, bírólóg el fog adatni. — Az árverési feltételek a teleklivaltal iróadjában megtekinthetnek. — Kelt Debreczenben a városi törvényszék telekkönyvi tanácsának 1867. évi ápril 8-dik napján tartott üléséből. 1-3

Kiadó-lak.

Néhai Tóth Sámuel ur hágyatékához tartozó miklós-utczai 1905. számú háznál, egy lakosztály, mely áll 4 szobából, egy konyhával alkalmat helyiségből, hozzá való fa-tartóval és pincével, kiadó: értekezhetni a háznál lakó örökösrel. 2-3

Table with 2 columns: 'Mázánkní' and 'Darálás 40 kr.'. Rows list various items and their prices, including '129dik ARJEGYZÉK az „István” gőzmalom árúzatnyárol.', 'A. az aradi dalárünnepély...', 'B. ugyazmalomárúzat...', 'C. díra köpörszere...', 'D. díra köpörszere...', 'E. díra köpörszere...', 'F. díra köpörszere...', 'G. díra köpörszere...', 'H. díra köpörszere...', 'I. díra köpörszere...', 'J. díra köpörszere...', 'K. díra köpörszere...', 'L. díra köpörszere...', 'M. díra köpörszere...', 'N. díra köpörszere...', 'O. díra köpörszere...', 'P. díra köpörszere...', 'Q. díra köpörszere...', 'R. díra köpörszere...', 'S. díra köpörszere...', 'T. díra köpörszere...', 'U. díra köpörszere...', 'V. díra köpörszere...', 'W. díra köpörszere...', 'X. díra köpörszere...', 'Y. díra köpörszere...', 'Z. díra köpörszere...'.